

CALIPER
Gender Equality in STEM Research

**AKADEMİK
KURUMLARDA
TOPLUMSAL
CİNSİYET DUYARLI
ARAŞTIRMA
KONTROL LİSTELERİ**

YASAR
UNIVERSITY

Yazar:

Ece Öztan, Ph.D.

**YASAR
UNİVERSİTY**

Jean Monnet Centre of Excellence (EU Centre)

CALIPER
Gender Equality in STEM Research

Araştırma Fikri Geliştirirken ve Araştırma Ekipleri Kurarken...

- Araştırma fikirlerinizi toplumsal cinsiyet uzmanlığı olan ve toplumsal cinsiyet duyarlı araştırmalar yürüten meslektaşlarınızla tartışıyor musunuz?
- Araştırma fikirlerinizi ilgili paydaşlarla, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik çalışmalar yapan aktivistlerle tartışıyor musunuz?
- Disiplininizdeki toplumsal cinsiyet duyarlı araştırma tasarımlarını gözden geçirdiniz mi?
- Araştırma alanınızdaki toplumsal cinsiyet ile ilişkilenen çalışmaları gözden geçirdiniz mi?
- Disiplininizdeki ve/veya araştırma konunuzdaki sözde "cinsiyetten bağımsız" ve "evrensel" normları, kavramları, teorileri gözden geçirdiniz mi?
- Araştırma alanınızdaki alfa ve beta yanlılıkları tespit ettiniz mi? (Erkekler ve kadınlar arasındaki farkları abartma - cinsiyet farklılıklarını yok sayma veya en aza indirme.)
- Kaynakçanızı Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık ilkeleri bakımından gözden geçiriyor musunuz?
- Çalışma sahasınız ve konunuz bakımından yaş, etnik köken, sınıf, coğrafi konum, eğitim düzeyi vb. gibi cinsiyet/toplumsal cinsiyetle ilişkili diğer boyutları göz önünde bulunduruyor musunuz?
- Araştırma fikrinizi daha büyük bir resim içinde düşündüğünüzde neler görüyorsunuz?
- Disiplininiz içinde konunun toplumsal cinsiyet açısından önemine işaret ettiniz mi?
- Araştırma fikrini geliştirirken, insanların gerçekliklerini ve bağlamlarını hesaba katıyor musunuz? (Yapabilirlikler, imkanlar, sınırlar vb)
- Araştıracağınız sorunu/meseleyi anlamada cinsiyet ve toplumsal cinsiyetin neden ve nasıl önemli olduğunu açıklamaya çalışıyor musunuz?
- Araştırma alanınızda örtük cinsiyet normlarının bulunup bulunmadığını, bunun araştırmanızı nasıl etkileyebileceğini tespit ettiniz mi?

- Araştırma ekiplerinizi kurarken cinsiyet dengesini gözettiler mi?
- Araştırma ekibi içerisindeki güç ilişkilerinin farkında mısınız ve bunları dengelemek için önlemler alıyor musunuz?

Araştırma Tasarımınızı Oluştururken...

- Araştırma sorunuzu formüle ederken farklı cinsiyetleri ve farklılaşan deneyimleri göz önünde bulundurdunuz mu?
- Farklı cinsiyetlerin bu problemle nasıl ilişkili olduğu üzerine düşündünüz mü?
- Eğitim, iş, mülkiyet, karar alma pozisyonundaki dengesizlikler gibi yapısal farklılıkları hesaba kattınız mı?
- Gündelik yaşam deneyimlerinde farklılıkları görmezden gelmediğinize emin misiniz?
- Bireylerin davranışlarını (örn. Oy verme, kariyer kararları, zaman kullanımı, ebeveynlik vb.) analiz ederken kadın ve erkeklerin karşılaştıkları zorlukların farkında mısınız?
- Anket yaparken anlamlı bir cinsiyet kotası koyduğunuzdan emin misiniz?
- Koyduğunuz kotalar araştırma konunuzla ilgili farklılaşan deneyimleri kapsıyor mu? (Kesişimsel bakış)
- Araştırma sorunuzu formüle ederken farklı cinsiyetleri ve farklılaşan deneyimleri göz önünde bulundurdunuz mu?
- Anket sorularını hem kadınlar hem de erkekleri ilgilendirecek şekilde kapsayıcı bir şekilde tasarladınız mı?
- Cinsiyete göre ayrıştırılmış istatistiklerden yaralandınız ve bu verileri toplumsal cinsiyetle ilişkilendirdiniz mi?
- Odak grup yapıyorsanız konunuzun gereklerine göre cinsiyet dengesi gözettiler mi?
- Cinsiyetin bir değişken olarak araştırmaya dahil edilmesinin, toplumsal cinsiyet boyutunun araştırmaya dahil edildiği anlamına gelmediğinin farkında mısınız?

Araştırmayı Gerçekleştirirken...

- Sahadan veri toplarken ve topladığınız verileri yorumlarken örtük ve bilinçdişi yanlılıkları kontrol ettiniz mi?
- Cinsiyetin yanı sıra cinsiyetle ilişkilenen sınıf, yaş, etnik köken, engellilik gibi farklılıkların oynadığı rolü ve önemini değerlendirdiniz mi?
- Cinsiyete dayalı olarak çıkan farklılıklar varsa bunların olası kaynakları hakkında analizinizi derinleştirdiniz mi? Ya da derinleştirilmesi ihtiyacına vurgu yaptınız mı?
- Araştıracadığınız sorunu/meseleyi anlamada cinsiyet ve toplumsal cinsiyetin neden ve nasıl önemli olduğunu açıklıyor musunuz?
- Araştırma alanınızda örtük cinsiyet normlarının bulunup bulunmadığını, bunun araştırmanızı nasıl etkileyebileceğini tespit ettiniz mi?
- Cinsiyet normları, ilişkileri ve kimliklerinin kişilerin deneyimlerini, fırsat ve seşimlerini nasıl şekillendirdiğini düşünüyor musunuz?
- Verinizi topladığınız kültürel ya da kurumsal/örgütsel bağlamın toplumsal cinsiyet yanlılıkları oluşturma potansiyelini dikkate aldınız mı?
- Boylamsal araştırmalarda cinsiyetle ilişkili farklılıkların değerişimini incelediniz mi?
- Araştırmacılar ve katılımcılar arasındaki cinsiyet ilişkilerinin veri toplamayı ne ölçüde ve nasıl etkileyeceğini hesaba kattınız mı?

Yayma ve Etki

- Araştırmanızın toplumsal cinsiyet bulgularına ilişkin ayrı yayın-yayma etkinlikleri tasarladınız mı?
- Yaygınlaştırma için ulaşmayı hedeflediğiniz gruplara toplumsal cinsiyet konularında çalışan merkezleri, STK'ları, uzmanları davet ettiniz mi?
- Yaygınlaştırmanın hedef alanlarına, ana akım bilim dergilerini, blogları diğer basılı ve dijital medya kanallarını dahil ettiniz mi?
- Daha geniş bir izleyiciye ulaşmak için veri görselleştirme araçları ve dijital araçlardan yararlandınız mı?

- Tüm paydalara ulaşmak için çevrim dışı sahaları ve potansiyel alanları kullanıyor musunuz? (broşür, poster, bülten, seminer, atölye vb.)
- Toplumsal cinsiyet uzmanlarını ve eğitimlerini, İK profesyonellerini, araştırmacıları, aktivistleri, bilimsel dergilerin editörlerini, araştırma fonu kuruluşlarını, AB çapındaki ağları ve girişimleri hedef grubunuz olarak düşündünüz mü?
- Karar vericiler ve ilgili kuruluşlara ilham vermek için en iyi pratikleri yaygınlaştırdınız mı?
- Yalnızca karar vericilere, aktivistlere ve uzmanlara değil, kamuoyuna da seslenmeyi hedeflediniz mi?
- Hedef gruplar için uygun, sade, anlaşılır ve toplumsal cinsiyet kapsayıcı bir dil kullanıyor musunuz?
- Kapsayıcı ve toplumsal cinsiyet duyarlı bir iletişim planı yaptınız mı?
- Konferanslar, paneller da dahil olmak üzere, akademik yayma faaliyetlerine katılımında cinsiyet dengesini gözetiyor musunuz?

YASAR
UNİVERSİTY

Jean Monnet Centre of Excellence (EU Centre)

CALIPER
Gender Equality in STEM Research

Bu içerik Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle üretilmiştir. Yayının içeriğinden sadece proje ortaklığı sorumlu olup, proje kapsamında sağlanan maddi destek hiçbir şekilde çıktılarının Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

Copyright © 2022 CALIPER. Tüm hakları saklıdır.